

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на околната среда и водите

Регионална инспекция по околната среда и водите - Плевен

УТВЪРДИЛ:

ИНЖ. ЗОРНИЦА ИОТКОВА
ДИРЕКТОР НА РИОСВ-ПЛЕВЕН

ДОКЛАД

от комплексна проверка по прилагане на екологичното законодателство

Обект: предприятие за производство на растителни масла за хранителни и технически цели, стопанисвано от "МАРИЦА ОЛИО" АД

Дата на извършване на проверката: 10.05.2024 г.

Място на извършване на проверката: с. Ясен, община Плевен

Проверени компоненти и фактори на околната среда:

- атмосферен въздух;
- води;
- опасни химични вещества.

Основание на проверката: планов текущ контрол на основание чл. 24 и чл.30з от Закона за чистотата на атмосферния въздух, чл.154, ал.1 от Закона за водите, чл.26, ал.3, т.1 от Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси, чл. 154 от Закона за опазване на околната среда и Годишен план за контролната дейност на РИОСВ – Плевен през 2024 г.

Цели на проверката:

Осъществяване на планов контрол по спазване изискванията на:

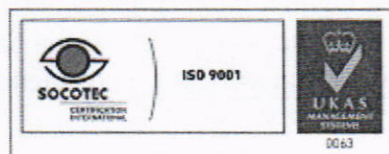
- Закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ);
- Закона за водите;
- Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси;
- Наредбите към горепосочените закони, приложими към дейностите в обекта.

Констатации:

"Марица олио" АД е обект за производство на растителни масла за хранителни и технически цели. Предприятието се намира в землището на с. Ясен. Режимът на работа на обекта е непрекъснат.

За изграждането на цех за бутилиране на рафинирано растително масло (III етап) на същата площадка „Марица олио“ АД разполага с издадено от РИОСВ-Плевен Решение № ПН-40-ПР/2022г. с характер „да не се извършва ОВОС“. Към датата на проверката работата по цеха за бутилиране е на етап акт 14 за приемане на строителната конструкция.

С вх. №9411/19.05.2024 г. „Марица олио“ АД депозира в РИОСВ - Плевен ИП „Изграждане на нова котелна централа за производство на пара за технологични нужди с гориво биомаса слънчогледова люспа, топлинна мощност 6.6 MW, 10 t/h наситена пара, изграждане на ЛПСОВ, инсталация за обработка на вода с обратна осмоза за производствени нужди и инсталация за обработка на охлаждаща циркуляционна вода за водоохладителни кули“. Към момента на проверката за ИП е необходимо провеждане на

гр. Плевен, ул. "Ал. Стамболийски" 1А,
тел/факс: +359 64 806 951 и +359 64 800 711,
e-mail: office@riew-pleven.eu интернет сайт <http://riew-pleven.eu/> стр. 1 от 5

процедура по реда на Глава 6, Раздел III на ЗООС - представяне на информация по ПН от ОВОС.

Проверени са следните производствени звена и документи:

- парова централа;
- цех „Екстракция“;
- рафинерия за рафиниране на растителни масла;
- резервоари за съхранение на хексан, сярна киселина и натриева основа, площадка за съхранение на бутилкови мобилни групи с компресиран газ, склад за съхранение на метериали;
- пречиствателни съоръжения за отпадъчни води (маслоуловител и локално пречиствателно съоръжение за механично пречистване);
- участък от р. Дъбнишка бара, граничещ с обекта;
- документи, свързани с употребата на хексан, документи касаещи формираните отпадъчни води от обекта, информационни листове за безопасност, списък доставчици

Атмосферен въздух:

1. Контрол по Наредба 1/2005г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии (обн. ДВ. бр.64/5 Авг. 2005г.).

Технологични източници:

В обекта има 11 бр. източници на прахови емисии във въздуха - в цех “Подготвително - пресов” и в паровата централа. Технологичните източници на прах са в цех “Подготвително - пресов”.

Емисиите от работата на технологичните съоръжения са измерени при проведено собствено периодично измерване на 27.4.2022г. Протоколите от изпитване са представени в РИОСВ гр.Плевен с вх.№ 3586/6.6.2022г., по реда на чл.39 от Наредба №6/1999г. При тези измервания концентрациите на прах, записани в протоколите от изпитване не превишават приложимата норма, определен в чл.11 от Наредба 1/2005г.

До края на 2024г. емисиите от работата на технологичните източници подлежат нов собствен периодичен мониторинг.

Измерването на концентрациите на ЛОС не са задължителни, те служат единствено за оценка на загубите от различните технологични възли.

Горивни източници:

Парен котел на гориво слънчогледова люспа с мощност 10MW, оборудван с пречиствателно съоръжение електрофилтър. Последният протокол от изпитване на емисиите на замърсители при работата на котела е от собствено периодично измерване СПИ. В издаденият протокол е регистрирана наднормена концентрация на въглероден оксид. Измерената концентрация на СО е 3605.07 mg/Nm³ и превишава определената норма за допустими емисии НДЕ 14.4 пъти. Превишението е установено в констативен протокол. На базата на протокола от собственото периодично измерване на дружеството е наложена нова, по-висока текуща санкция. Нарастването на санкцията се дължи на увеличената концентрация на замърсителя СО в изходящите газове. Горивният източник е вписан в публичния регистър на средните горивни инсталации СГИ с №0800006, в срока. Годишната информация за общите емисии на SO₂, NO_x, прах и СО за 2023г., както и за концентрацията на СО в емисиите е представена в РИОСВ-Плевен в срока, определен в същия закон.

При проверката парен котел MAWERA, с мощност 10 MW, на гориво слънчогледова люспа е работил при пълно натоварване. Профилактиката му се състои в периодично почистване на димогарните тръби, горивните камери и пречиствателните съоръжения – електрофилтър и мултициклон. Няма промяна в начина на експлоатацията на съоръжението към датата на проверката. Слънчогледовата люспа, която се ползва за гориво е насипна. Последното измерване на емисиите от работата на котела е проведено

при използване на гориво насипна слънчогледова люспа. Действията, предприети от дружеството за привеждане на емисиите от паровата централа в обекта в съответствие с приложимите норми за допустими емисии НДЕ са свързани със закупуване и инсталиране на нов парен котел със същата мощност и преминаване на сега действащия такъв в състояние на резерв. Към датата на настоящата проверка за изграждането на парен котел на гориво слънчогледова люспа, с мощност 9 MW има пълна проектна готовност, стартирани са доставките отделни части на оборудването, по графика договорен с доставчика.

II. Контрол по Наредба 7/21 Окт. 2003г. за норми за допустими емисии на летливи органични съединения, изпускани в околната среда, главно в атмосферния въздух в резултат на употребата на разтворители в определени инсталации (обн. ДВ. бр.96/31.10.2003г., посл. изм. и доп. ДВ.бр.24 /12.03.2013г.)

Дейността на дружеството е в обхвата на Наредба №7/21.10.2003 г. и съгласно изискването на чл. 2 е представен План за управление на разтворителите (ПУР), обхващащ предходната 2023г. Планът е представен в нормативно определения срок. Декларираното количество консумирани органични разтворители за календарната 2023г. превишава годишната прагова стойност за дейността (ПСКР), определена Приложение №2 към наредбата. Представеният план е изготвен в съответствие с условията от наредбата, съдържа масов баланс на емисиите на хексан за отчетния период и мерки за постигане на съответствие с определената норма за общи емисии. Направена е оценка на организираните емисии от източниците на ЛОС в инсталацията, на базата на протоколи от актуални измервания, проведени през 2022г. Оценката на емисиите на хексан в отпадъчните води направена въз основа на посоченото от производителя на инсталацията. Измерване на съдържанието на хексан в отпадъчните води не е правено.

Консумацията на хексан през 2023г., декларирана в плана за управление на разтворителите е само за преработка на слънчогледово семе. През отчетната година не са преработвани други видове семена. Направена е оценка на съответствието с нормата за общи емисии (НОЕ), определена за преработката на слънчогледово семе и тя е че нормата е спазена. Към представения план са приложени документи, доказващи данните декларирани в материалния баланс на разтворителя.

Проверено е изпълнението на мерките за постигане и/или поддържане на съответствие с емисионните ограничения на Наредба 7/2003г., предвидени за 2023г. По мерките записани в представения ПУР за 2023г. се работи. За текущата година са заложили инвестиционни мерки за ограничаване на емисиите на разтворител в цех „Екстракция“. Мерките предвиждат закупуване на нов парен котел и допълване на наличната мощност в паровата централа с парен котел на слънчогледова люспа.

Планът за управление на разтворителите за 2023г. е утвърден от компетентния орган с решение № 9-2024/8.4.2024г.

При проверката инсталацията за екстракция работи с пълно натоварване. Наличността на хексан към момента на проверката (в резервоар за съхранение и в системата) е установена на базата на документи.

Инсталацията за екстракция е вписана в публичния регистър на инсталациите, извършващи дейности с разтворители от обхвата на прил.1 от Наредба 7/2003г. под номер PVN00046, по реда на чл.30л от ЗЧАВ. При проверката не се установи промяна в инсталацията и в начина и на експлоатацията.

Води

Контрол по чл.151 ал.4 от Закона за водите, относно контрол на обектите формиращи отпадъчни води.

Предприятие за производство на растителни масла за хранителни и технически цели с. Ясен, стопанисвано от „Марица олио“ АД, е източник на битови и производствени отпадъчни води. Дружеството няма разрешително за заустване на отпадъчни води по смисъла на Закона за водите. Отпадъчните води от обекта се преработват и пречистват в ПСОВ на „Рафинерия Плама“ АД и ГПСОВ с. Божурица, стопанисвана от „ВиК“ ЕООД

гр. Плевен. Предприятието експлоатира 2 бр. съоръжения за отпадъчни води: съоръжение за механично пречистване на смесен поток производствени и БФОВ формирани от Цех „Подготвително – пресов“; Цех „Екстракция“ и отпадъчни води от автоматична продувка на котелна инсталация и съоръжение /мазниноуловител/ за производствени отпадъчни води, формирани от Цех „Рафинерия“.

При проверката се направи оглед на следните съоръжения и участъци:

- пречиствателно съоръжение за механично пречистване на отпадъчни води от Цех „Пресов“; Цех „Екстракция“ и от автоматична продувка на котелна инсталация обекта. При огледа се установи, че съоръжението се поддържа в добро експлоатационно състояние. Отпадъчните води чрез помпена станция и напорен тръбопровод постъпват в пречиствателната станция на „Рафинерия Плама“ АД, по договор между дружествата, актуализиран през 2022 г.

- пречиствателно съоръжение /маслоуловител/ за отпадъчни води от цех „Рафинерия“. За отделяне на потока производствени отпадъчни води от цех „Рафинерия“ е прекъсната съществуваща връзка между мазниноуловителя и съоръжението за механично пречистване на общ поток отпадъчни води от обекта.

Отпадъчните води от цех „Рафинерия“ се предават за пречистване на „ВиК“ ЕООД гр. Плевен по договор от 06.12.2023 г. При проверката се представиха: Договор между „Марица олио“ АД и „ВиК“ ЕООД гр. Плевен; протоколи и фактури за приемане и пречистване на отпадъчни води от обекта.

- **участък от напорен тръбопровод, извън района на предприятието, преминаващ въздушно над р. Дъбнишка бара.** При огледа не се установи теч на отпадъчни води.

- **участък от р. Дъбнишка бара,** граничещ с предприятието. При огледа не се констатира заустване на отпадъчни води от предприятието, както и следи от такова. Последно почистване на съоръженията за отпадъчни води е извършено през месец март 2024 г.

Опасни химични вещества

I. Контрол по изпълнения на изискванията на Регламент 1907/2006 (REACH)

Дружеството е краен потребител по веригата съгласно определенията на Регламента. Към настоящия момент се произвеждат растителни масла само за хранителни цели. Няма промяна в използваните за производствени нужди химични вещества и смеси - хексан, бяло медицинско масло, смазочни масла, сярна киселина, ортофосфорна киселина, натриева основа, лимонена киселина, компресиран газ и др. Доставчици на химикалите за производствени нужди са от България.

При проверката се извърши контрол за наличие на вещества предмет на разрешаване от Приложение XIV и вещества на ограничение от Приложение XVII на Регламент 1907/2006 (REACH). Използваните химикали в обекта не попадат в обхвата на тези приложения от Регламента.

Представи се картотека на опасните химични вещества, използвани в предприятието. В картотеката се съдържа информация за вида на веществата/смесите, категориите на опасност, количество и място на съхранение/употреба на химикала и доставчици, както и място на съхранение на ИЛБ.

Проверени са информационни листове за безопасност (ИЛБ) на използваните натриева основа и фосфорна киселина на доставчик „Брентаг България“ ЕООД.

В ИЛБ са отразени извършените регистрации на веществата, както и сценариите на експозициите. ИЛБ са изготвени съгласно изискванията на Регламент 2020/878г. На работниците е осигурен достъп до ИЛБ, налични са и инструкции за безопасна работа с ОХВ.

II. Контрол по Наредбата за реда и начина на съхранение на опасни химични вещества и смеси (обн. ДВ, бр. 43 07.06.2011г., изм и доп. ДВ, бр.10.02.2021 г.).

Към настоящия момент на територията на площадката има склад за съхранение на бутилкови мобилни групи с компресиран газ, склад за съхранение на материали,

резервоари за съхранение на сярна киселина и натриева основа. На територията на обекта са налични и 2 бр. подземни резервоари за съхранение на разтворител хексан. За съхранението на хексана се използва само единия резервоар, другия е резервен и се поддържа винаги празен. Резервоарите са двустенни с цел предотвратяването на разливи в почвата. Осигурена е автоматизираната система за контрол за евентуален пробив на стените на резервоара. Монтирани са датчици, отчитащи препълване на резервоарите. На резервоарите за съхранение на сярна киселина и натриева основа са изградени бетонови обваловки. Ограничен е достъпа до резервоарите, на оградата са налични знаци за опасност.

В момента в складовото помещение се съхраняват бяло медицинско масло, ортофосфорна киселина и белилна пръст. Складът е с ограничен достъп, с бетонов под без връзка с канализацията, осигурени са противопожарни средства и сорбент.

На работещите в обекта се води се периодичен инструктаж, осигурен е достъп до ИЛБ. В обекта са разработени инструкции за безопасна работа с ОХВ, водят се обучения на работещите с ОХВ.

При извършения визуален оглед на съоръженията и складовото помещение за съхранение на химикалите на площадката не се констатираха разливи.

Организацията за реда и начина на съхранение на опасни химични вещества и смеси, както и прилагането на превантивни мерки в обекта, отговарят на изискванията на Наредбата за реда и начина на съхранение на опасни химични вещества и смеси.

Дружеството има актуализирана оценка на безопасността на съхранение на опасните химични вещества и смеси през 2021 г. съгласно изискванията на Заповед № РД- 184/09.03.2021 г. на Министъра на околната среда и водите. Представена е в РИОСВ Плевен с вх.№2894/28.04.2021 г. във връзка с дадено предписание №1 от констативен протокол №КПКД-03/2021 г.

III. Контрол по Регламент (ЕС) 2019/1021 относно устойчивите органични замърсители (УОЗ):

При проверката се извърши контрол за наличие на перфлуороктанова киселина (PFOA) в състава на пожарогасителните средства, налични на площадката. В обекта се използват пожарогасители прахови и с въглероден оксид на производител „Пожарна техника“ ООД, гр. София. Представиха се декларации за съответствие, продуктите отговарят на ЕС стандарт - не се съдържа в състава й PFOA.

Заклучение:

При производството на пара за технологични нужди в паровата централа на “Марица олио” АД, с. Ясен е превишена нормата за допустими емисии на въглероден оксид, в нарушение на Закона за чистотата на атмосферния въздух. На дружеството е наложена текуща санкция за наднормено замърсяване на въздуха. Привеждането на емисиите от работата на паровата централа в съответствие с нормите за допустими емисии е свързано с реализация на инвестиционна програма, която се изпълнява от оператора. При проверката не са установени отклонения от изискванията на Закона за водите.

Приоритети при провеждане на следваща контролна проверка:

- контрол за изпълнение на задължения по екологичното законодателство;